

ΜΕΛΕΤΗ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΥ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΥ - Η ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΤΩΝ ΧΡΟΝΩΝ (CONSECUTIO TEMPORUM)

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

Άσκηση 1.

Να δικαιολογήσετε τον χρόνο της υποτακτικής των ακόλουθων δευτερευουσών προτάσεων:

1. Ea victores ferociores reddit, ut etiamsi natura tales non sint. (37)
2. Interrogo vos quando putetis ... (25)
3. Accipe nunc quid postea Nasica fecerit. (24)
4. Cum omnes recentem esse dixissent, inquit. (25)
5. Ego cum te quaererem, ancillae tuae credidi. (24)
6. Praecepit ... in quo ipse futurus esset. (48)
7. Visne scire quid Nasica responderit? (24)
8. Tanto dolore est adfectus Aesopus ut nihil ... possit. (28)
9. Cum eum [...] cognovisset, hominem comprehendit. (28)
10. Arria milites orabat, ut simul imponeretur. (23)

Λύση

1. Η δευτερεύουσα παραχωρητική εκφέρεται με υποτακτική ενεστώτα γιατί εξαρτάται από αρκτικό χρόνο και δηλώνει το σύγχρονο στο παρόν.
2. Η δευτερεύουσα πλάγια ερωτηματική εκφέρεται με υποτακτική ενεστώτα γιατί εξαρτάται από αρκτικό χρόνο και δηλώνει το σύγχρονο στο παρόν.
3. Η δευτερεύουσα πλάγια ερωτηματική εκφέρεται με υποτακτική παρακειμένου γιατί εξαρτάται από αρκτικό χρόνο και δηλώνει το προτερόχρονο στο παρόν.
4. Η δευτερεύουσα χρονική εκφέρεται με υποτακτική υπερσυντελικού γιατί εξαρτάται από ιστορικό χρόνο και δηλώνει το προτερόχρονο στο παρελθόν.
5. Η δευτερεύουσα χρονική εκφέρεται με υποτακτική παρατατικού γιατί εξαρτάται από ιστορικό χρόνο και δηλώνει το σύγχρονο στο παρελθόν.
6. Η δευτερεύουσα αναφορική εκφέρεται με υποτακτική παρατατικού της ενεργητικής περιφραστικής συζυγίας γιατί εξαρτάται από ιστορικό χρόνο και δηλώνει το υστερόχρονο στο παρελθόν.
7. Η δευτερεύουσα πλάγια ερωτηματική εκφέρεται με υποτακτική παρακειμένου γιατί εξαρτάται από αρκτικό χρόνο και δηλώνει το προτερόχρονο στο παρόν.
8. Η δευτερεύουσα επιρρηματική συμπερασματική πρόταση εξαρτάται από ρήμα αρκτικού χρόνου (παρακείμενος με σημασία ενεστώτα), γι' αυτό και εκφέρεται με υποτακτική ενεστώτα. Παρουσιάζεται ιδιομορφία στην ακολουθία των χρόνων, καθώς το αποτέλεσμα είναι ιδωμένο τη στιγμή που εμφανίζεται στο μυαλό του ομιλητή και

- όχι τη στιγμή της πιθανής πραγματοποίησής του (συγχρονισμός κύριας με δευτερεύουσα πρόταση).
9. Η δευτερεύουσα χρονική εκφέρεται με υποτακτική υπερσυντελικού γιατί εξαρτάται από ιστορικό χρόνο και δηλώνει το προτερόχρονο στο παρελθόν.
 10. Η δευτερεύουσα ονοματική βουλητική πρόταση εκφέρεται με υποτακτική παρατατικού, γιατί εξαρτάται από ρήμα ιστορικού χρόνου. Παρουσιάζεται ιδιομορφία στην ακολουθία των χρόνων, καθώς η βούληση είναι ιδωμένη τη στιγμή που εμφανίζεται στο μυαλό του ομιλητή και όχι τη στιγμή της πιθανής πραγματοποίησής της (συγχρονισμός κύριας με δευτερεύουσα πρόταση).

Άσκηση 2.

Να συμπληρώσετε τον τύπο της υποτακτικής, ανάλογα με τη χρονική βαθμίδα που εκφράζει (σύγχρονο, προτερόχρονο, υστερόχρονο)

1. Cum Camillus eos ... (interimo³ προτερ.), omne aurum recepit.
2. Rogat Paulus quid ancilla ... (facio³ - σύγχρονο).
3. Cum Octavianus ... (occidior³ -προτερ.), Paetus Romam trahebatur.
4. Cum Africanus in Litterno ... (sum - σύγχρονο), praedones venerunt.
5. Interrogat Paula quid ancilla ... (dico³ - προτερ.).
6. Galli, cum legiones Romanorum ... (deleo² - προτερ.), everterunt urbem Romam.
7. Volo scire quando ... (navigo¹ - υστερόχρονο) in Asiam.
8. Petit (=ζητά) a patribus ut ... (respondeo², Βουλευτική πρότ.).
9. Petivit a patribus ut ... (respondeo², Βουλευτική πρότ.).
10. Brutus Porciam obiurgavit quod ... (praeripio³ -προτερ.) officium tonsoris.

Λύση

1. Cum Camillus eos **interemisset**, omne aurum recepit.
2. Rogat Paulus quid ancilla **faciat**.
3. Cum Octavianus **occisus esset**, Paetus Romam trahebatur.
4. Cum Africanus in Litterno **esset**, praedones venerunt.
5. Interrogat Paula quid ancilla **dixerit**.
6. Galli, cum legiones Romanorum **delevissent**, everterunt urbem Romam.
7. Volo scire quando **navigaturus/ -a sim**.
8. Petit a patribus ut **respondeant**.
9. Petivit a patribus ut **responderent**.
10. Brutus Porciam obiurgavit **quod praeripuisset** officium tonsoris.

Ημερομηνία τροποποίησης: 29/09/2011